

Van: Red de Wieringermeer

Aan: Fracties in de gemeenteraad

Betreft: Het opnemen van de Opperdoezer tuinbouwgronden binnen de contour van Agriport.

Hierbij een aantal vragen (per thema) bij het binnen de contour van Agriport brengen van de Opperdoezer tuinbouwgronden, die we met u willen bespreken.

1. Wijzigen van de contour van Agriport

Op de kaart van Agriport op blz. 57 (**Bijlage 1**) in de nu voorliggende Omgevingsvisie is de contour van Agriport zó ingetekend, dat de 85 ha tuinbouwgronden aan de Oosterlanderweg, daar binnen vallen. Dat is ook al het geval op de kaart in de ontwerp-Omgevingsvisie.

Deze gronden zijn bij de vaststelling van de Omgevingsvisie 2016 echter, door een unaniem raadsbesluit uitdrukkelijk buiten de contour van Agriport gehouden (**Bijlage 2A** Kaart en **Bijlage 3**. Amendement CDA/PvdA).

Bovendien is de functie van deze gronden zeer stevig beschermd, door de EU-oorsprongsbenaming voor deze gronden (*Opperdoezer aardappelgronden, RdWm*), zo vermeldt het Gebiedsplan Wieringermeer 2019 (**Bijlage 2B**):

“Functiewijzigingen die niet verenigbaar zijn met deze aanwijzing vinden niet plaats”.

Het binnen de contour van Agriport brengen van deze gronden in de Omgevingsvisie lijkt bedoeld om heel andere functies op deze gronden te kunnen vestigen. Zo heeft het college van B&W al aangegeven op 25 ha daarvan het 380 kV-hoogspanningsstation te willen vestigen.

Het lijkt er sterk op dat het college er in haar voorstel voor vaststelling van deze Omgevingsvisie vanuit gaat, dat de Opperdoezer tuinbouwgronden - al - binnen de contouren van Agriport zijn opgenomen. Daardoor kon zij ook voorstellen om het hoogspanningsstation daarop te vestigen.

B&W heeft echter geen specifiek voorstel aan de raad geformuleerd, met de vraag of de raad instemt met het binnen de contour van Agriport brengen van deze gronden of in te stemmen met het vestigen van een hoogspanningsstation op deze gronden.

Bovendien is het voorstel strijdig met EU-regelgeving voor gronden, die een Europese oorsprongsbenaming hebben.

Vraag 1.

Hoe denkt u over het wijzigen van de contour van Agriport, zonder daar in de tekst van de Omgevingsvisie iets over op te nemen, of dat als een belangrijke wijziging van de Omgevingsvisie aan de raad voor te leggen?

Vraag 2.

Weet u of het college van B&W overleg heeft gepleegd met de pachter van de betreffende gronden (het gemeentebestuur van Medemblik) om deze binnen de begrenzing van Agriport brengen?

Vraag 3.

Hoe denkt u over het voorstel van B&W om, zonder nadere motivering, het besluit van de gemeenteraad uit 2016 om deze gronden 'specifiek te beschermen vanwege hun culturele en historische en waarden' te negeren (**Bijlage 3** Amendement CDA/PvdA en **Bijlage 4** Historische schets Opperdoezer gronden) en voorbij te gaan aan het EU-verbod tot functieverandering voor Opperdoezer tuinbouwgronden?

2. Ontwikkeling Agriport

In de zienswijze die wij hebben ingediend, is onder g. op blz. 48 gevraagd hoe 'het koesteren van de vruchtbare grond' (wat B&W belangrijk vindt), zich verhoudt tot de door het college tegelijkertijd benoemde 'kansen voor de ontwikkeling van een grootschalige data- en energiecluster, waaronder een 380 kV-station op Agriport'.

B&W antwoordt daarop, dat zij *in de eerst plaats kansen voor een verdere ontwikkeling van Agriport ziet binnen de huidige contouren. Hiermee wordt geborgd dat vruchtbare landbouwgrond beschermd blijft en dat Agriport niet ongeremd uitbreidt*'. (Vet door RdWm). (**Bijlage 5**)

Vraag 4.

Hoe kijkt u aan tegen de opvatting van B&W over 'het koesteren van landbouwgrond en het zien van kansen voor de ontwikkeling van Agriport binnen de huidige contouren' met het binnen de contour van Agriport brengen van de tuinbouwgronden?

3. Uitbreiding Agriport

In onze zienswijze hebben we ook gevraagd naar duidelijkheid over mogelijke toekomstige uitbreiding van Agriport en over mogelijke functiewijzigingen binnen het - dan eventueel uitgebreide - Agriport. B&W antwoordt daarop onder L. op blz. 57 van de Nota Zienswijzen (**Bijlage 6**) dat zij dan *eerst* wil kijken naar de mogelijkheid om het gebied *binnen de huidige contouren* te optimaliseren. Daarbij denkt zij onder andere aan "Herstructurering van functies" en aan "Transformatie van bestaande functies naar andere functies".

4. Toekomstperspectief Agriport

Daarnaast geeft B&W in antwoord op onze vragen over het toekomstperspectief voor Agriport onder n. op blz. 55/56 (**Bijlage 7**) aan dat het niet is toegekomen aan het in de ontwerpvisie beloofde toekomstperspectief.

B&W schrijft:

'Het toekomstperspectief voor Agriport moet nog worden opgesteld. (..) Het zal naar verwachting in de komende collegeperiode worden afgerond.'

Zij vult dit aan met:

'Dit toekomstperspectief wordt als een aanvulling op de Omgevingsvisie opgesteld en meegenomen bij de 1^e herijking. Er zullen zienswijzen over kunnen worden ingediend en de raad zal er een besluit over nemen'.

Dat spreekt ons aan, maar we hebben er wel enkele vragen bij:

Vraag 5.

Vindt u het wenselijk vooruit te lopen op mogelijke uitbreiding van Agriport en op mogelijke andere functies binnen Agriport (zoals hierboven vermeld onder **3.**) door Agriport alvast uit te breiden met 85 ha tuinbouwgrond en daar een hoogspanningsstation op te willen vestigen, **terwijl het toekomstperspectief voor Agriport nog niet is vastgesteld?**

Vraag 6.

Is het niet juister om, bij een eventueel wens om Agriport uit te breiden, de vraag welke gronden daarvoor in aanmerking komen, te beantwoorden in het nog op te stellen Toekomstperspectief?

Bijlage 1. Kaart op blz. 57 van de Omgevingsvisie Hollands Kroon 2026.

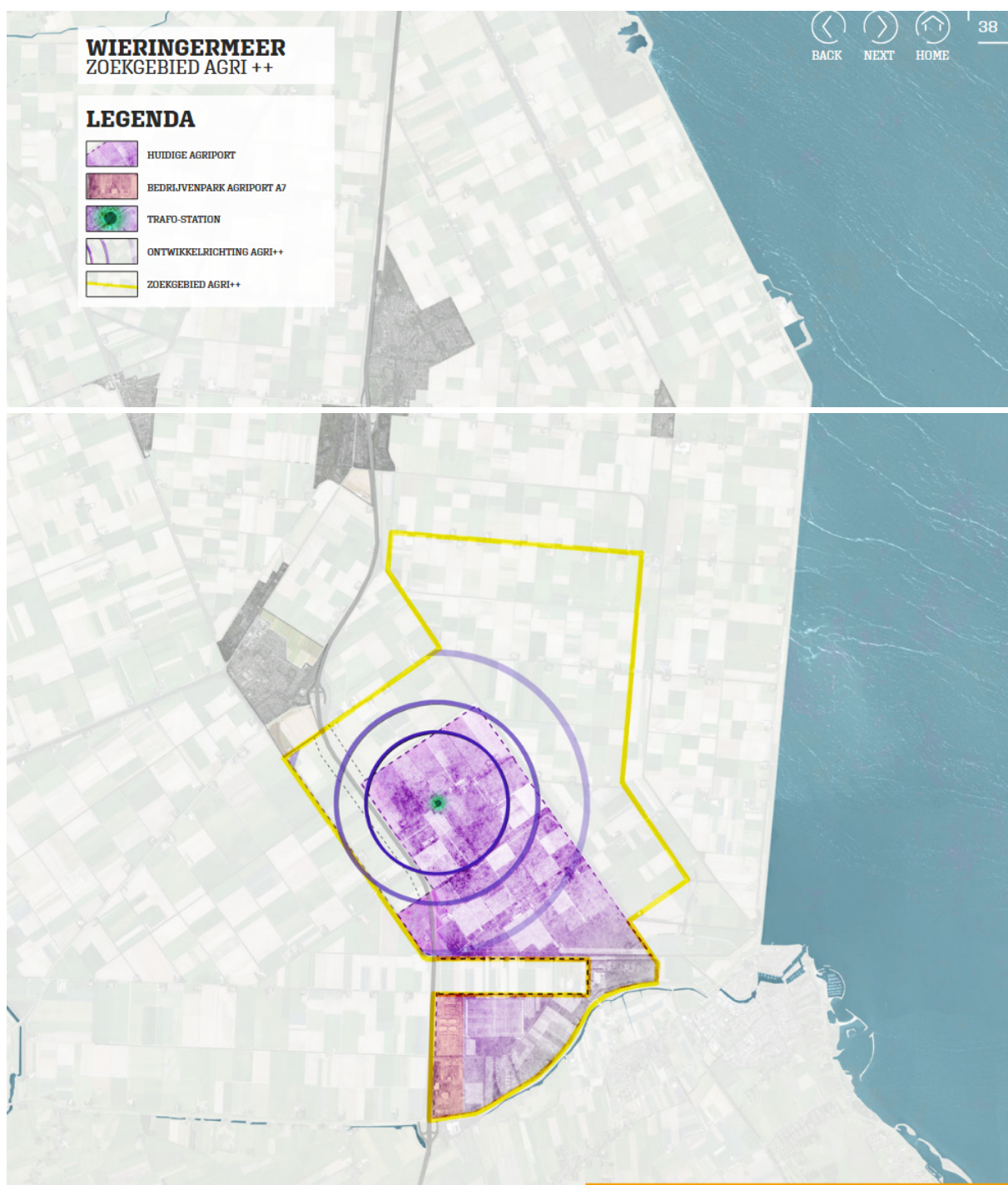
De dikke groene lijnen vormen de voorgestelde nieuwe contour van Agriport

is toegevoegd aan deze omgevingsvisie.

art met de huidige contouren van Agriport

Bijlage 2 A Kaart uit het Gebiedsplan Wieringermeer, 3 juni 2019, blz. 38

Bijlage 2B Kopie van de tekst uit Gebiedsplan Wieringermeer 2019, blz. 32

Binnen de polder liggen gronden waar o.a. de Opperdoezer Ronde aardappelen worden geteeld. Deze teelt is op bepaalde percelen (zoals langs de Oostlanderweg en Koggerandweg) Europees beschermd (beschermde oorsprongsbenaming). Functiewijzigingen die niet verenigbaar zijn met deze aanwijzing vinden op deze gronden niet plaats.

Bijlage 3 Motie Opperdoezer gronden Omgevingsvisie 2016

AMENDEMENT

Naam gemeenteraadsfractie	CDA. PvdA
Datum	29 november 2016
Volnummer	A 2016 73
Behoort bij agendapunt nr.	14d.
Onderwerp raadsvoorstel	Omgevingsvisie (de Opperdoezer Ronde Gronden)

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

De raad van de gemeente Hollands Kroon in vergadering bijeen op 29 november 2016;

Besluit:

- aan de visie in deel IV op bladzijde 14 (onderaan opsomming) 1. Historische kavels en sloten patronen, elementen en kernen 'De Opperdoezer Ronde Gronden' toe te voegen (zie bijlage);
- de projectie van zonneakkers op de Opperdoezer Ronde Gronden uit de themakaart op pagina 17 te halen, waar de locaties zijn aangegeven waar zonneakkers in ieder geval mogelijk zijn (zie bijlage);
- de Opperdoezer Ronde Gronden te verwijderen uit figuur Uitbreidingsgebieden Agriport A7 op pagina 20 en figuur Uitbreidingsmogelijkheden regionale terreinen op pagina 23 (zie bijlage).
- De reactie 22a in de Nota van Beantwoording Inspraak als volgt te wijzigen:

Beantwoording:

De omgevingsvisie wijzigt de nu geldende bestemming "Agrarisch" niet. Gelet op de cultuurhistorische waarde van de Opperdoezer Ronde gronden en de bescherming van de teelt van die aardappel ligt het niet in de rede uit te gaan van het mogelijk realiseren van zonneakkers dan wel de uitbreiding van Agriport/bedrijfsterreinen.

Aanpassing:

De Opperdoezer Ronde Gronden worden toegevoegd onder historische kavels en sloten patronen, elementen en kernen in deel IV pagina 14. De projectie van zonneakkers op deze gronden wordt uit de themakaart op bladzijde 17 verwijderd. Deze gronden worden daarnaast verwijderd uit figuur Uitbreidingsgebieden Agriport A7 (pagina 20) en figuur Uitbreidingsmogelijkheden regionale terreinen (pagina 23).

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting

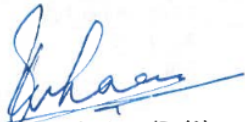
Deze gronden zijn van cultuurhistorische waarde: De gemeente Medemblik is pachter van de Opperdoezer Ronde Gronden in de Wieringermeer. Zij pacht van het Rijksvastgoedbedrijf. Het rijk is eigenaar van deze gronden. Medemblik verpacht deze aan de telers van deze aardappel. Deze Opperdoezer Ronde Gronden zijn beschermd met een Beschermd Oorsprongsbenaming (BOB) bepaling vanuit de Europese Unie. Daarmee is de Opperdoezer Ronde de enige Nederlandse beschermde aardappelsoort. De verbouwing van deze aardappel is ambachtelijk én geografisch beperkt. De beperking geldt voor de gronden rondom de kern Opperdoes en de gronden die deze BOB bepaling kennen in de Wieringermeer.

Daarmee zijn de gronden beperkt waarop deze aardappel geteeld kan worden. De gronden zijn daarmee van cultuurhistorische waarde voor het in stand houden van deze aardappelsoort en van economisch belang voor de agrarische telers en hun families.

Gelet op de cultuurhistorische waarde van de Opperdoezer Ronde gronden en de bescherming van de teelt van die aardappel ligt het niet in de rede uit te gaan van het mogelijk realiseren van zonneakkers dan wel de uitbreiding van Agriport/bedrijfsterreinen. Dit amendement strekt ertoe de visie hierop te wijzigen. Tevens leidt dit tot een wijziging van de Nota van Beantwoording inspraak.

Financiële gevolgen en dekking
Niet aan de orde

J.M.M. Vriend (CDA Hollands Kroon)

P.T.S. van der Laan (PvdA)

Bijlage 4 Opperdoezer gronden, sociaal historisch erfgoed

In de dertiger jaren werden weloverwogen keuzes gemaakt door de directie van de Wieringermeer over het gebruik van de jonge Wieringermeerbodem. Opvallend was dat er weinig tuinbouw ontwikkelde. Terwijl de aanwezige zavelgronden hiervoor zeer geschikt waren.

De oorzaak hiervan was dat toen voor het uitoefenen van tuinbouw een teeltvergunning gold. Dat was voorgeschreven door de Nederlandse agrarische crisiswetgeving uit de 30-er jaren. Die vergunning werd alleen afgegeven aan mensen die al enige tijd een tuindersbedrijf exploiteerde. Onder de kersverse Wieringermeerpachters waren nauwelijks mensen die zich vóór hun immigratie langere tijd bezig hadden gehouden met tuinbouw. Zij konden dus onmogelijk een teeltvergunning krijgen. Wel werd het mogelijk gemaakt dat de pachters onder bepaalde voorwaarden een deel van de gronden konden verhuren aan tuinders met een teeltvergunning.

De crisiswetgeving heeft de vestgingsplaats van de tuinbouw in de Wieringermeer zeer beïnvloed. Alleen in de nabijheid van het oude land waar tuinders gevestigd waren met een teeltvergunning kon toen de tuinbouw in de polder opkomen. Dit gebeurde vooral aan de zuidgrens in de nabijheid van Opperdoes, Twisk, Medemblik en Wervershoof.

De toenmalige gemeenten hadden in 1937 ongeveer 340 ha grond van de Directie Wieringermeer in pacht. Voor zo'n 175 tuinders. Zo kwamen teeltvergunningen voor de Opperdoezer ronde aan de Oudelandeweg. Maar nog belangrijker was dat op die manier de tuinders de gelegenheid kregen hun bedrijven met enige ha te vergoten. De teeltvergunningen bleven ongewijzigd. Er vond geen uitbreiding plaats van de tuinbouw wat in die tijd volgens de agrarische crisiswetgeving niet gewenst was.

De tuinders gebruikten de Wieringermeergrond ook om een betere vruchtwisseling op hun bedrijven toe te passen door enkele akkerbouwgewassen te telen. Het vergrootte de rentabiliteit van hun bedrijven. Het waren vooral sociale en economische factoren (de agrarische crisiswetgeving en het bestaan van tuindersbedrijven in de randgebieden) die de vestigingsplaats van het telen van Opperdoezer ronde in de Wieringermeer bracht.

Hanneke Koolen, 3 februari 2026

Bijlage 5 Koesteren van landbouwgronden

Informatie uit de Nota Beantwoording Zienswijzen onder g, blz 48/49.

Red de Wieringermeer heeft in haar zienswijze een vraag gesteld over het koesteren van landbouwgrond en het gelijktijdig ontwikkelen van Agriport.

De vraag luidt:

“Hoe denkt u ‘het koesteren van de vruchtbare grond’ waar te maken, als u gelijktijdig kansen ziet voor de ontwikkeling van een grootschalige data- en energiecluster, waaronder een 380 kV-station, op middellange termijn een waterstoftransferpunt en - mogelijk ook door u voorgestaan - verdere ontwikkeling van datacenters?”

B&W **antwoord** als volgt:

“Het college ziet in de eerste plaats kansen voor verdere ontwikkeling van Agriport A7 binnen de huidige contouren. Hiermee wordt geborgd dat vruchtbare landbouwgrond beschermd blijft en dat Agriport niet ongeremd uitbreidt.

Mogelijke ontwikkelingen binnen deze contouren zijn onder andere:

- *De 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (NNH-N);*
- *Een elektrische aanlanding van wind op zee (VAWOZ);*
- *Een aansluiting op het Waterstofnetwerk Nederland;*
- *Innovaties zoals Artificial Intelligence (AI) en kwantumtechnologie.*

Bij deze ontwikkelingen wordt zorgvuldig gekeken naar ruimtelijke inpassing en het behoud van landbouwgrond.”

Bijlage 6. Ontwikkelprincipes toekomst Agriport

Vraag en antwoord in de Nota Beantwoording Zienswijzen onder L. (blz. 53/54)

Vraag:

“U geeft in de inleiding hierop (op blz. 57 van de ontwerp-Omgevingsvisie) aan, dat *‘het van belang is te prioriteren in ruimtegebruik’*, ook met betrekking tot vruchtbare landbouwgronden buiten Agriport. Vervolgens geeft u aan Agriport te willen ontwikkelen langs twee (ons inziens heldere, RdWm) lijnen:

- binnen de huidige contouren optimaliseren van het ruimtegebruik en
- een mogelijk beperkte uitbreiding in de toekomst.

Kunt u aangeven aan welke optimalisaties binnen Agriport u precies denkt, omdat er nog maar een zeer beperkte oppervlakte aan niet gebruikte landbouwgronden binnen de contouren van Agriport aanwezig is?

Dat betreft ons inziens slechts ca 25- 30 ha ten noorden van de Tussenweg en ruim 50 ha ten zuiden van de biomassacentrale, op welke in beide gevallen de bestemming glastuinbouw ligt.

We nemen aan dat u de gronden binnen Agriport, die in gebruik zijn bij tuinders rond Opperdoes, hierbij niet in uw beschouwing betreft.”

Antwoord B&W

“Zoals toegelicht op pagina 57 van de omgevingsvisie: ‘Voordat we overwegen om de contouren van Agriport beperkt uit te breiden, kijken we eerst naar de mogelijkheid om het gebied binnen de huidige contouren te optimaliseren en door te ontwikkelen. Daarbij is veel aandacht voor het verbeteren van de groenstructuur en landschappelijke inpassing.’

Binnen de huidige contouren van Agriport zijn optimalisaties mogelijk door:

- Revitalisering van bestaande kavels en bebouwing
- Herstructurering van functies om ruimte efficiënter te benutten
- Transformatie van bestaande functies naar andere functies
- Meervoudig grondgebruik, bijvoorbeeld door combinaties van energieopwekking, datatechnologie en agrarische activiteiten.

Welke functies of type gebruik dat kunnen zijn staat niet van te voren vast. Het uitgangspunt is dat deze optimalisaties primair plaatsvinden **binnen de bestaande contouren van Agriport**. (Vet RdWm) Welk gebied bedoeld wordt met de bestaande contouren is duidelijk aangegeven op de tekening.”

Bijlage 7. Toekomstperspectief Agriport

Vragen Red de Wieringermeer in de Nota Beantwoording Zienswijzen onder n. (blz. 55 /56)

“Over mogelijke uitbreiding van Agriport merkt u op:

‘Opties voor uitbreiding worden uitgewerkt en afgewogen in een toekomstperspectief Agriport, dat als hoofdstuk wordt toegevoegd aan deze omgevingsvisie.’

Betekent dit dat het ‘toekomstperspectief voor Agriport’ nog moet worden geschreven?

Zoja, op welke termijn mag worden verwacht dat dit gereed is? Kunt u aangeven of deze aanvulling op deze visie dan ook ter inzage word gelegd en er zienswijzen op kunnen worden ingediend?

Gebeurt dat nog binnen uw collegeperiode?”

Antwoord B&W

“Dat klopt: het toekomstperspectief voor Agriport moet nog worden opgesteld. Wij zijn op dit moment bezig met de voorbereidingen en het vormgeven van het proces. Het toekomstperspectief zal naar verwachting in de volgende collegeperiode worden afgerond.

Dit toekomstperspectief wordt als een aanvulling op de omgevingsvisie opgesteld en meegenomen bij de 1e herijking. Het zal, conform de wettelijke procedure, ter inzage worden gelegd, zodat zienswijzen kunnen worden ingediend. Ook zal de raad hierover een besluit nemen. Hiermee borgen wij transparantie en participatie.

Ons uitgangspunt blijft dat nieuwe ontwikkelingen zorgvuldig worden beoordeeld op ruimtelijke inpassing, veiligheid, duurzaamheid en het behoud van vruchtbare landbouwgrond.”